

VJESTI IZ INOZEMSTVA

MÜNCHEN (SR Njemačka). Karl Richter, njemački majstor na orguljama, zborovođa i dirigent, rođen je u Plauen (Vogtland) 15. listopada 1926. a umro u Münchenu 16. siječnja 1981. Glazbene studije počeo je na Kreuzschule u Dresdenu 1938., a poslije rata prosljedio i diplomirao na Kirchenmusikalisches Institut u Leipzigu. Učio je kod Straubea i Ramina. Diplomirao je i orgulje te se dugo zadržao u Leipzigu kao orguljaš u Thomas-Kirche gdje se usavršavao u zbornom pjevanju (zborovođa) i dirigiranju (orkestar). Od 1951. nalazimo ga na Državnoj visokoj školi za glazbu u Münchenu, u crkvi sv. Marka svira orgulje i dirigira Münchenskim Bach-Chorom. Koncertirao je na orguljama i nastupao s Bach-Chorom diljem Evrope i Amerike (Francuska, Italija, Švicarska, Nizozemska, SAD i dr). Repertoar mu se uglavnom sastojao od baroknih djela, te skladbi devetnaestoga i početka dvadesetog stoljeća; posebno je volio Brucknera i Regera. Bezbrojne ploče, što ih je iza sebe ostavio, očigledno su i divno svjedočanstvo njegove glazbene nadarenosti i umjetničke sposobnosti.

A. M.

ASIZ. — TE DEUM kantata za sole, zbor i orkestar suvremenog poljskog skladatelja Krzystofa Pendereckog prvi put je izvedena u gornjoj crkvi sv. Franje u Asizu, a izravno ju je prenosila Radio-televizija Evrope. Uz zbor i orkestar Radio-televizije iz Krakova pjevali su solisti: sopran Stefaniya Woytowicz, mezzosopran Ewa Podles, tenor Paulos Raptis, i bas Bernard Ladysz. Iste su večeri na programu koncerta bile i ove skladbe od K. Pendereckog: »Jakovljevo buđenje, Adagetto iz Izgubljenog raja i Stabat Mater. Veliko mnoštvo birane publike u »rasprodanoj« gornjoj crkvi oduševljenim pljeskom srdačno je pozdravilo i nagradilo autora i izvođače.

Velebno djelo suvremenog glazbenog izraza, posvećeno Svetom Ocu, Poljaku Ivanu Pavlu II., odraz je duboke tradicionalne pobožnosti i duhovne veličine poljskog naroda. Na panoima veličanstvenih zbornih fresaka, dragocjeno uvjerljivim orkestralnim sugestijama i polifoničnim epizodama vokalno-instrumentalni interpretatori zanimljivim i suvremenim jezikom razgovaraju. Posvuda se osjeća duboka glazbena erudicija i umijeće te majstorska ruka istinitog skladatelja suvremenog glazbenog izričaja. Zrelo uhodani skladateljski put osobito je došao do izražaja kod duhovito isprepletenih umetnutih zborova na poljskom jeziku i tradicionalnom tekstu kršćanske liturgije.

A. M.

RIM. Na »Marianumu« u Rimu ove je godine od 2. do 5. veljače mo. p. Pellegrino Santucci održao ciklus od dvadeset predavanja na temu: Gospa u glazbi (La Madonna nella musica). Zbog zanimljivosti predavanja donosimo naslove tema: 1. Izlet: od gregorijanskog pjevanja prema suvremenima; 2. Marijanske popijevke u gregorijanskom pjevanju; 3. Večernja po staru (all'antica); 4. Gospina misa izmjenično (alternativno); 5. Monodična i polifonična lauda; 6. Ars antica i Ars nova (stara i nova umjetnost); 7. Marijanska glazba Josquina des Presa, Obrechta, Ocheghema i Dufayja; 8. Zdravo Marijo; 9. Veliča; 10. Himni, antifone i moteti; 11. Zdravo Kraljice; 12. Stala Majka (Stabat Mater); 13. Monteverdi; 14. J. S. Bach: Magnificat i kantate; 15. Mozart; 16. Igre (ludus), misteriji, plač; 17. Perosi: moteti, oratoriji, popijevke; 18. Pogled na moderne i suvremene; 19. Talijanska melodrama; 20. Neki oblici (forme) i velike antifone — pastoralni prijedlog za paraliturgiju.

A. M.

LORETO. — 30. prosinca 1980. u Loretu (Italija) umro je talijanski skladatelj, orguljaš i profesor glazbe Adam Volpi.

Adam Volpi rodio se 1911. godine u Castelverdeu (pokrajina Cremona). U Rimu je diplomirao glasovir na Konzervatoriju sv. Cecilije, a na Papinskom institutu za crkvenu glazbu gregorijansko pjevanje i crkvenu kompoziciju.

Godine 1937. zamijenio je svoga brata Rema i postao orguljaš u bazilici svetišta u Loretu. Službu orguljaša obavljao je savjesno i dostojno kroz 43 godine — sve do svoje smrti 1980.

Priredio je mnogo orguljaških koncerata po Italiji i Evropi. Uz savršenu interpretaciju isticao se kao izvanredan improvizator. Za vrijeme orguljaških koncerata — što bi ih organiziralo Talijansko udruženje sv. Cecilije — njemu je redovito bilo povjereno da improvizira na povijesnim, klasičnim i modernim orguljama. Predavao je orgulje i kompoziciju za orgulje na konzervatoriju »Piccini« u Bariju i »Rossini« u Pesaru.

Ovaj gorljivi cecilijanac jedan je od organizatora smotre pjevačkih zborova »Naše Gospe Loretske« (Nostra Signora di Loreto). Smotra — kao međunarodno tijelo — organizira se i djeluje svakog proljeća već dvadesetak godina. Kao član Umjetničkog vijeća svojom sposobnošću i dragocjenom uravnoteženošću mnogo je doprinio da smotra ostane na umjetničkoj visini.

A. M.

GLAZBENI ČASOPISI

SADRŽAJI DOMAĆIH GLAZBENIH ČASOPISA

CERKVENI GLASBENIK

Leto 73 (1980) št. 1—3
Oražem F.: Izvor in temelj liturgičnega leta
Tomc M.: Moje srečanje s popevkami
Škulj E.: Alojz Mihelčič

Leto 73 (1980) št. 4—6
Oražem F.: Po križu je prišlo veselje na svet
Cerar F.: Oh te popevke
HB: Orgle danes

Leto 73 (1980) št. 7—9
Škulj E.: Ob stoletnici Stanka Premrla
Faganel T.: Premrlov Cerkveni glasbenik
Spendlov V.: Stanko Premrl orgelski skladatelj
Škulj E.: Premrlove latinske maše
Oražem F.: Nedelja — Gospodov in naš dan
Tomc M.: Še o popevkah

Leto 73 (1980) št. 10—12
Škulj E.: Izbor pesmi pri maši
Oražem F.: Srečanje z Gospodom, ki prihaja
Trošt J.: Da, te popevke
Škulj E.: Franc Ksaver Lukman

Leto 74 (1981) št. 1—3
Smolik M.: Glasba v krščanskem bogoslužju
Škulj E.: Premrlov Sveti Jožef
Škulj E.: Kamilo Mašek

Leto 74 (1981) št. 4—6
Verdev K.: Starozavezna glasba
Glazbeni prilog: Red mašnikovoga petja

Leto 74 (1981) št. 7—9
Potočnik N.: Benediktovi sinovi v službi cerkvene glasbe (L)
Verdev K.: Starozavezna glasba (II)
Ratzinger J.: Teološka vprašanja o cerkveni glasbi

SADRŽAJI STRANIH GLAZBENIH ČASOPISA

THE MUSICAL TIMES

June 1981 vol. CXXII, no. 1660

Saxton R.: Elisabeth Lutvens at 75
Boyd M.: Metcalf and »The Journey«
Leighton K., Morgan E.: An Opera on St Columba
Cope A.: Sterndale Bennett's G minor Adagio
Gardiner J. E., Buijć B.: The New Grove — 4
Francis R.: The Ludlow Parish Church Organ

July 1981 vol. CXXII, no. 1661

Donington R.: Don Giovanni goes to Hell
Hertz D.: »Che mi sembra di morir«: Donna Elvira and the sextet
Williams B.: Mozart's Comedies and the Sense of an Ending
Brophy B.: Da Ponte and Mozart
Tyson A.: Le nozze di Figaro: from the autograph score
Branscombe P.: Così in Context
Keller H.: Mozart — the Revolutionary Chamber Musician
Hellyer R.: Mozart's Harmoniemusik and its Publishers
Rosenthal H.: Mozart at Covent Garden
Sadie S.: Some Operas of 1787
Blyth A.: The Da Ponte Operas on Record
Roche J.: The »Night Hours« Plainchant

August 1981 vol. CXXII, no 1662

McCulloch D.: Royal Composers: the composing monarchs Britain nearly had
Stucky S.: Lutoslawski's Double Concerto
Blezzard J.: A New Source of Tudor Secular Music
Vendome R.: The Kidlington Organ
Reports, Music in London, Book Reviews...
September 1981 vol. CXXII, no. 1663
Samuel H.: A German Musician comes to London in 1704
Dreyer M.: Judith Weir, composer: a talent to amuse
Wilson T., Baldwin O.: Who can from Joy Refrain?
Griffiths P.: Bill Hopkins: a provisional catalogue of compositions and writings
Perch V.: Music Circulating Libraries
Beechey G.: Morley's Church Music

T.

PRIKAZI

Bonaventura Duda: **SVIJETA RAZVESELITELJ**. Hrvatski Božić. Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1980. (Niz »Metanoja«, 59).

Za prošlogodišnji Božić Kršćanska sadašnjost nam je poklonila niz gramofonskih ploča hrvatskih božićnih pjesama u suvremenoj obradi i u izvođenju domaćih glazbenih umjetnika. U isto vrijeme izašla je u nizu *Metanoja*, u koji se izvrsno uklapa, i knjižica o. Bonaventure Duda *Svijeta razveselitelj*. Između uvodnog razmatranja (*Božić hrvatske duše — prepjevano Evanđelje* i zaključnih razmatranja: *Božić — blagdan doma* i *Svijeta razveselitelj*) obrađene su najpoznatije i najčešće pjevane hrvatske božićne pjesme, njih četrnaest. Riječ o. Bonaventure Duda, izgovorena ili napisana, dovoljno je poznata u našoj Crkvi: poletna, nadahnuta, bez izvještačenosti smještena u svagdanji život, a u isto vrijeme duboko religiozno proživljena i teološko, posebno biblijski utemeljena, te stoga vrijedna povjerenja. Zato joj i nije potrebna posebna preporuka, i ja je ovdje ne kanim pisati. U ovoj zgodni tek valja istaknuti da je o. Bonaventura proučio (ne samo prošao) i književnopovijesnu literaturu. Sve to daje knjižici i znanstvenu težinu, a ne umanjuje njezinu primjenjivost. (Srce ga je poneki put ponijelo pa je tu i tamo previdio neke filološke pojedinosti: npr. *vijahu* znači *vidahu*, *gledahu*, a *vinu* znači *uvijek*, str. 16, ali to mu ovdje moramo oprostiti).

Prepričavati sadržaj knjižice ovdje ni u kom slučaju ne namjeravam. Radije sve one kojima bi mogla koristiti, a teško je nekoga isključiti iz toga broja, pozivam da knjigu kupe, ako je još nemaju, i da je pročitaju. Dapače, mogu je mirne duše uzeti kao priručnik za meditaciju u božićne dane jer ju je tako i autor shvatio i predao mogućim čitateljima. Prepričao bih je pogotovo svećenicima i onima koji su zaduženi brigom za pjevanje. Pomoći će im naime da shvate i dožive božićne pjesme i da ih s više duhovne koristi upotrijebe u bogoslužju božićnih dana. Božićne pjesme koje ovdje nalazimo i koje inače dobro poznajemo jer smo ih često pjevali nisu više samo *pučke popijevke* nego su *liturgijski tekst*, u našem slučaju toliko biblijski, posebno evanđeoski prodahnut, da je lako uključiv u liturgiju.

Knjižica međutim o. Bonaventure prigoda je da upozorimo na još nešto. Često čujemo staru izreku: *Tko pjeva dvostruko moli*. Izreka sama po sebi, kao i druge slične njoj, može biti istinita kad su ispunjeni za to svi uvjeti, ali isto tako i prazna riječ. *Tko pjeva dvostruko moli — ako uopće moli*. Jer ima pjevanja, upravo crkvenog, koje je daleko od molitve. Razlozi mogu biti vrlo različiti, od duhovnog uzrasta pjevača do mnogih pojedinosti koje prate djelovanje i sam nastup zbora. A jedan od nedostataka koji se prečesto sreće jest nedovoljno poznavanje riječi liturgijskog teksta i njegova sadržaja. Dobar zborovođa morao bi pripremajući i uvježbavajući pjesmu moći obrazložiti glazbenoestetsku stranu djela; a kad je riječ o liturgijskom pjevanju, morao još više znati približiti pjevačima sadržaj liturgijskog teksta i smjestiti ga u liturgijsko zbivanje. Tko je to dosad od zborovođa prije uvježbavanja poragovorio s pjevačima i s njima prorazmatrao tekst *Slave* ili pripjevnog psalma, sekvencije i ulazne i pričesne pjesme i drugih tekstova u vezanom ili slobodnom stihu koje će zbor otpjevati? (Tumačenje psalama o. dra Celestina Tomića izašlo je 1973., a još ga uvijek možemo u dovoljnom broju naći u knjižarama. To je dobro jer se još može nabaviti, ali i znak da se dovoljno ne iskorištava. A kad bi se psalmi rastumačili, ne bi trebalo pozirati za stvarima kojima ni po najblažim kriterijima nije mjesto u liturgijskom činu.) Kad je riječ o božićnim pjesmama, izvanredno će pomagalo svatko naći u knjižici o. Bonaventure. Ali svaki svećenik (crkveni zbor u prvom redu bi morao biti njegova briga), pa i svaki crkveni glazbenik, osobito ako je završio studij na Institutu za crkvenu glazbu, morao bi imati toliko naobrazbe da protumači i približi tekstove koji se imaju pjevati u liturgiji. Možda to neće moći učiniti onako rječito i svježe kako je učinjeno u djelcu o kojem govorimo, ali će to moći učiniti ipak tako da pjevači i sami budu duhovno obogaćeni i da njihova služba ne bude samo pjevanje tehnički besprijekorno izvedeno nego doista i molitva u najboljem smislu riječi.

Govorio sam o knjižici i o djelcu, misleći pri tom na format. Svjestan sam međutim da je *Svijeta razveselitelj* o. Bonaventure Duda po svojoj vrijednosti djelo koje zaslužuje i našu pohvalu i zahvalnost. Bude li pak prihvaćeno i iskorišteno, i po svome sadržaju i po nadahnuću za pristup drugim pjevanim liturgijskim tekstovima, bit će događaj u našem crkvenom životu. Ali to već ne ovisi samo o autoru i o djelu, već o onima kojima je djelo namijenjeno.

L. T.

Ljubo Stipišić: **SKLADBE ZA MLADE**, Split, 1981.

Stipišić ima sreću da dobar dio onoga što spjeva ili sklada bude tiskano, izvedeno ili snimljeno, a to sve zahvaljujući u prvom redu kvaliteti stvorenog, a onda i njegovoj nenametljivoj upornosti i marljivosti. Neke njegove skladbe samo iz ovog posljednjeg perioda, kao npr. *Dalmatino povišću pritrujena* dobile su veliko priznanje i kritike i publike. Mnogi ga poznaju kao pjesnika, kao voditelja ponajboljih klapa, kao organizatora i kao skladatelja, skladatelja »svjetovnih skladbi«, — a da jedan dio njegovog skladateljskog opusa čine i duhovne skladbe — to je možda manje poznato.